

INSTRUCȚIUNI PRIVIND EVITAREA CREĂRII DE CONDIȚII ARTIFICIALE ÎN ACCESAREA PNDR 2014-2020

I. ELEMENTELE DE IDENTIFICARE A CONDIȚIILOR ARTIFICIALE

Stabilirea creării de condiții artificiale se constată în situația în care sunt îndeplinite cumulativ două tipuri de indicii temeinice denumite elemente obiective și elemente subiective, astfel:

- a) existența unor împrejurări de natură obiectivă (**elemente obiective**),
  - b) existența unei coordonări intenționate între solicitant și o terță persoană/terțe persoane (**elemente subiective**).
- A) **Elementele obiective** sunt cele care arată că prin implementarea proiectului respectiv nu se pot îndeplini obiectivele măsurii de sprijin, se acordă un avantaj nejustificat beneficiarului/altor entități terțe/ se creează un obstacol considerabil în calea atingerii finalității urmărite prin schema de ajutor.
- B) **Elementele subiective** sunt acele situații/fapte (indicatori/premise) prin care se crează aparența unui solicitant/proiect eligibil sau prin care, în cadrul proiectului, sunt introduse anumite componente/activități ce au doar scopul obținerii unor avantaje necuvenite din punct de vedere al scorării.

Scopul urmărit prin crearea condițiilor artificiale este contrar obiectivelor stabilite prin reglementările naționale și/sau europene aplicabile programului de finanțare respectiv precum și prin fișele tehnice ale măsurilor/submăsurilor din PNDR.

II. PRINCIPII GENERALE DE ANALIZĂ A INDICATORILOR ȘI PRECIZĂRI METODOLOGICE PENTRU IDENTIFICAREA CREĂRII CONDIȚIILOR ARTIFICIALE

1. Prin Art. 60 din Regulamentul 1306/2013 se prevede că: „fără a aduce atingere dispozițiilor specifice, **nu se acorda nici un avantaj** prevăzut în cadrul legislației agricole sectoriale, persoanelor fizice sau juridice în privința cărora s-a stabilit că au fost create în mod artificial condițiile cerute în vederea obținerii acelor avantaje, contrar obiectivelor legislației”.

Se consideră condiții artificiale, acele condiții create în mod voluntar de către solicitanți, în scopul obținerii unui avantaj (inițial necuvenit) oferit prin programul/măsura/submăsura în cauză, cum ar fi:

- a) creare de condiții artificiale în vederea încadrării solicitantului în categoriile de solicitanți eligibili și/sau a îndeplinirii unei/unor condiții de eligibilitate specifice măsurii/submăsurii pe care acesta inițial nu le îndeplinea.

- b) creare de condiții artificiale prin existența **unui beneficiar formal** (solicitantul/beneficiarul direct de fonduri) și **a unui beneficiar real** (indirect) al finanțării, ca persoane fizice și/sau juridice distincte sau identice;
- c) creare de condiții artificiale în vederea obținerii unei **încadrări mai avantajoase** în sistemul principiilor și criteriilor de selecție.
- d) creare de condiții artificiale în vederea obținerii valorii maxime a sprijinului comparativ cu cel la care proiectul și/sau solicitantul/beneficiarul ar fi avut dreptul dacă nu s-ar fi creat condiția artificială respectivă.

Nu se consideră condiții artificiale situațiile în care se realizează identificarea în documentația prezentată a unor erori materiale sau a corecturilor acestora, deficiențe care, pe parcursul verificărilor efectuate și a clarificărilor transmise de solicitanți cu ocazia solicitării informațiilor suplimentare nu sunt dovedite că au scop ilicit.

2. **Pentru constatarea creării unei condiții artificiale**, este necesar să se identifice în documentația analizată **cel puțin un obiectiv general sau specific** aferent legislației agricole sectoriale precizat în reglementările naționale/europene aplicabile și/sau în fișele tehnice ale măsurilor/submăsurilor, **încălcând prin crearea respectivei condiții artificiale.**

III. PRINCIPII SPECIFICE PENTRU MASURA M4/2B CARE CONDUC LA SUSPICIUNEA POTRIVIT CĂREIA CONDIȚIILE DE ELIGIBILITATE ȘI SELECȚIE AU FOST CREATE ÎN MOD ARTIFICIAL ÎN VEDEREA OBȚINERII UNUI AVANTAJ CONTRAR OBIECTIVELOR LEGISLAȚIEI.

1	Criteriu de eligibilitate: VERIFICAREA CRITERIILOR ELIGIBILITATE A PROIECTULUI	<ul style="list-style-type: none"> - Solicitanții/beneficiarii după caz, înregistrați în registrul debitorilor AFIR, atât pentru Programul SAPARD, cât și pentru FEADR, până la achitarea integrală a datoriei față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere până la semnarea contractelor de finanțare; - Beneficiarii măsurii 112 „Instalarea tinerilor fermieri”, denumită în continuare 112, beneficiarii măsurii 411-112 „Instalarea tinerilor fermieri” prin LEADER, denumită în continuare 411-112, și beneficiarii măsurilor 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semisubzistentă” denumită în continuare 141 și 411-141 „Sprijinirea fermelor agricole de semisubzistentă” prin LEADER, denumită în continuare 411-141 din cadrul PNDR 2007-2013, precum și beneficiarii submăsurii 6.1 „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri”, submăsurii 6.3 „Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici” din PNDR 2014-2020; - Exploatațiile care au beneficiat de sprijin prin intermediul măsurii 112 „Instalarea tinerilor fermieri”, au proiecte nefinalizate (fără statut de proiect finalizat sau reziliat) în cadrul Măsurii 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semisubzistentă”, din PNDR 2007-2013 și prin intermediul submăsurii 6.1 „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri” 6.3 „Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici”, din PNDR 2014-2020;
---	---	---

1a	Premiză de creare Condiții artificiale	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea mai multor entități noi/exploatații agricole (solicitanți de fonduri) prin intermediul unor terți pentru a beneficia de mai multe proiecte M4/2B prin mai multe exploatații agricole. • Acțiune de fărâmițare a unor exploataților agricole în scopul accesării de către același beneficiar real, (prin intermediul unor beneficiari formali sau direct folosind porțiuni din exploatație agricolă inițială, beneficiară de sprijin anterior prin intermediul Masurii 112 și Submasurii 6.1), a sprijinului prin aceasta măsură.
1b	Stare de fapt care indica o suspiciune de creare de condiții artificiale	Sunt identificați indicatori care conduc la concluzia că o societate existentă care intră sub incidența restricțiilor de eligibilitate (beneficiar real) /asociatii/acționarii /administratorii ai acesteia dețin controlul asupra solicitantului M4/2B (beneficiar formal); prin care urmăresc să acceseze fondurile FEADR, prin eludarea criteriilor restrictive. (ex. de elemente ce pot fi identificate: finanțarea investițiilor societății beneficiare/solicitante de sprijin prin M4/2B de către cea existentă și neeligibilă prin împrumuturi sau plăți nejustificate, cedarea voluntară/vanzarea de terenuri/mijloace de producție care sunt folosite în continuare în comun, preluarea semnificativă a producției* , returnarea de sume în contul beneficiarului real).
1c	Măsuri luate în cazul confirmării creării de condiții artificiale	<p>I. În etapa de verificare a Cererii de Finanțare Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă și retragerea acesteia din procesul de selecție</p> <p>II. În etapa de verificarea cererilor de plată Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă, rezilierea Contractului de Finanțare încheiat cu AFIR, constituirea unui debit (dacă este cazul) pentru recuperarea eventualelor tranșe de plată anterioare.</p>
2	<u>Criteriu de eligibilitate:</u>	Solicitantul deține o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 8.000 și 50.000 SO la momentul depunerii cererii de finanțare?
2a	Premiză de creare Condiții artificiale	<ul style="list-style-type: none"> • Fracționarea unei exploatații cu scopul de a nu se depăși dimensiunea economică maximă eligibilă a exploatației în cadrul submăsurii (50.000 SO) sau cu scopul ca același beneficiar real să creeze dintr-o exploatație mai mare, mai multe exploatații mai mici (cu SO între 8.000 și 50.000) cu care solicită sprijin

		<p>prin aceeași sub-măsură și astfel prin intermediul mai multor beneficiari formali să beneficieze (inclusiv de mai multe ori) de sprijinul prin această submăsură.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Declararea unor culturi sau suprafețe ocupate cu anumite culturi neconforme cu realitatea/cu fluxul tehnologic descris în planul de afaceri, în scopul atingerii dimensiunii minime eligibile.
2b	Stare de fapt care indică o suspiciune de creare de condiții artificiale	<p>a- Solicitantul/beneficiarul a cedat voluntar o parte din terenurile/efectivele de animale, mijloace de producție deținute, către un terț cu același tip de activitate, dar continuă să dețină controlul asupra solicitantului prin prestarea semnificativă a lucrărilor agricole și/sau prin preluarea semnificativă a producției* de la societatea căreia i-a cedat voluntar terenurile/efectivele de animale, mijloace de producție.</p> <p>b- Solicitantul/beneficiarul și-a constituit ferma prin preluarea terenurilor/efectivelor de animale/mijloace de producție, de la un terț cu același tip de activitate (inclusiv beneficiar al PNDR), care i le-a cedat voluntar, iar cedentul continuă să dețină controlul asupra solicitantului prin prestarea semnificativă a lucrărilor agricole și/sau realizează preluarea semnificativă a producției* de la societatea careia i-a cedat voluntar terenurile/efectivele de animale, mijloace de producție.</p> <p>c- Solicitantul/beneficiarul a declarat culturi sau suprafețe ocupate cu anumite culturi, animale neconforme cu realitatea în scopul atingerii dimensiunii minime eligibile (8.000 SO) constatându-se cu ocazia verificării pe teren sau la informarea APIA că acestea nu corespund realității</p>
2c	Măsuri luate în cazul confirmării creării de condiții artificiale	<p>I. În etapa de verificare a Cererii de Finanțare Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă și retragerea acesteia din procesul de selecție</p> <p>II. În etapa de verificare a cererilor de plată Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă, rezilierea Contractului de Finanțare încheiat cu AFIR, constituirea unui debit (dacă este cazul) pentru recuperarea eventualelor tranșe de plată anterioare.</p>
3	<u>Criteria de eligibilitate:</u>	<p>VALOAREA SPRIJINULUI: Stabilirea dimensiunii exploatației agricole (calcularea sprijinului pentru instalare). Dimensiunea exploatației în anul 0 conform Cererii de Finanțare 8.000 S.O. - 50.000 S.O. - 30.000 de euro</p>

3a	Premiză de creare Condiții artificiale	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea formală a dimensiunii economice a unei exploatații, astfel încât să depășească pragul de 8.000 SO/30.000 SO în anul 0 prin preluarea unor terenuri/efective de animale, mijloace de producție, de la o altă societate existentă, fără ca aceasta din urmă să renunțe efectiv la folosința terenuri/efective de animale, mijloace de producție cedate (verificare pe teren). • Creșterea formală a dimensiunii economice a unei exploatați astfel încât să depășească pragul de 8.000 SO/30.000 SO în anul 0 prin declararea unor culturi sau suprafețe ocupate cu anumite culturi, animale neconforme cu realitatea în scopul atingerii dimensiunii minime eligibile (8.000 SO) (verificare pe teren).
3b	Stare de fapt care indică o suspiciune de creare de condiții artificiale	<p>Solicitantul/beneficiarul și-a constituit ferma prin preluarea terenurilor/efectivelor de animale/mijloace de producție, de la un terț cu același tip de activitate, care i le-a cedat voluntar iar cedentul continuă să dețină controlul asupra solicitantului prin prestarea semnificativă a lucrărilor agricole și/sau realizează preluarea semnificativă a producției* de la societatea careia i-a cedat voluntar terenurile/efectivele de animale, mijloace de producție.</p> <p>Solicitantul/beneficiarul a declarat culturi sau suprafețe ocupate cu anumite culturi, animale neconforme cu realitatea în scopul atingerii dimensiunii minime eligibile (8.000 SO) constatându-se cu ocazia verificării pe teren sau la informarea APIA ca acestea nu corespund realității.</p>
3c	Măsuri luate în cazul confirmării creării de condiții artificiale	<p>III. În etapa de verificare a Cererii de Finanțare Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă și retragerea acesteia din procesul de selecție</p> <p>IV. În etapa de verificare a cererilor de plată Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă, rezilierea Contractului de Finanțare încheiat cu AFIR, constituirea unui debit (dacă este cazul) pentru recuperarea eventualelor tranșe de plată anterioare.</p>
4	<u>Criteria de eligibilitate:</u>	Reprezentantul legal în calitate de asociat unic / asociatul majoritar (deține cel puțin 50%+1 din acțiuni) și administrator al societății are vârsta sub 40 de ani și se instalează pentru prima dată în exploatarea agricolă în calitate de conducător (șef/manager) ai unei exploatați agricole ?

4a	Premisă de creare Condiții artificiale	Asociatul/acționarul unic/majoritar/, persoana cu varsta sub 40 de ani nu este cel care conduce efectiv societatea (nu deține controlul în mod efectiv, chiar dacă este asociat/actionar unic sau deține majoritatea absolută a părților sociale/acțiunilor- peste 50% și deține calitatea de unic administrator)
4b	Stare de fapt care indica o suspiciune de creare de condiții artificiale	Asociatul /acționarul unic/majoritar/, în calitate de unic administrator, persoana cu varsta sub 40 de ani NU este cel care semnează documentele legate de activitatea economică a societății (documente de finanțare, documente de plată, contracte, etc), existând o practică frecventă și/sau nejustificată de delegare/împuternicire totală către alte persoane a atribuțiilor sale.
4c	Măsuri luate în cazul confirmării creării de condiții artificiale	<p>I. În etapa de verificare a Cererii de Finanțare Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă și retragerea acesteia din procesul de selecție</p> <p>II. În etapa de verificare a cererilor de plată Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă, rezilierea Contractului de Finanțare încheiat cu AFIR, constituirea unui debit (dacă este cazul) pentru recuperarea eventualelor tranșe de plată anterioare.</p>
5	<u>Criteriu de eligibilitate:</u>	<p>Solicitantul prin Planul de afaceri trebuie să demonstreze îmbunătățirea performanței generale a exploatației agricole:</p> <ul style="list-style-type: none"> - creșterea performanțelor economice ale exploatației, prin comercializarea producției proprii în procent de minimum 20% din valoarea primei tranșe de plată (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri)
5a	Premisă de creare Condiții artificiale	Vanzările realizate de beneficiar pentru a demonstra comercializarea producției proprii în procent de minimum 20% din valoarea primei tranșe de plată nu sunt efectuate din producția proprie.
5b	Stare de fapt care indica o suspiciune de creare de condiții artificiale	Volumul produselor comercializate de către beneficiar pentru a acoperi minimum 20% din valoarea primei tranșe, este mai mare decât capacitatea de producție a exploatației agricole deținute pentru acele produse
5c	Măsuri luate în cazul confirmării creării de condiții artificiale	<p>I. În etapa de verificare a Cererii de Finanțare Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă și retragerea acesteia din procesul de selecție</p> <p>II. În etapa de verificare a cererilor de plată Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă, rezilierea Contractului de Finanțare încheiat cu AFIR, constituirea unui debit (dacă este cazul) pentru recuperarea eventualelor tranșe de plată anterioare.</p>

6	Criteriu de selecție	<p>Principiul comasării exploatațiilor având în vedere numărul exploatațiilor preluate integral</p> <ul style="list-style-type: none"> - Solicitantul preia integral minim trei exploatații agricole 30 p. - Solicitantul preia integral două exploatații agricole 20 p. - Solicitantul preia integral cel puțin o exploatație agricolă 10 p. <p><i>Pentru a beneficia de punctaj conform criteriului de selecție, preluarea exploatațiilor se realizează unitar, cu toate suprafețele și animalele, așa cum apar înregistrate la APIA și/ sau la ANSVSAși în Registrul agricol.</i></p>
6a	Premisă de creare Condiții artificiale	Solicitantul preia integral una, două sau trei exploatații agricole, rezultate prin fărâmițarea și înstrăinarea formală către terți, a unei exploatații mai mari.
6b	Stare de fapt care indica o suspiciune de creare de condiții artificiale	<p>Cedentul/cedenții exploatațiilor agricole preluate integral de solicitant au jucat doar rolul de proprietar intermediar de scurtă durată** al unei părți din altă exploatație mai mare, facilitând astfel transferul acestei părți de exploatație către solicitant, creând în mod artificial aparența unei preluări integrale a unei exploatații. Ex:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dintr-o exploatație mai mare se cedează o parte către un intermediar iar acesta după o perioadă scurtă de timp** o cedează la rândul lui, unui solicitant de fonduri pe masura M4/2B - Dintr-o exploatație mai mare se cedează o parte către mai mulți intermediari iar acestia după o perioadă scurtă de timp** le cedează la rândul lor, unui/mai multor solicitant/solicitanți de fonduri pe masura M4/2B
6c	Măsuri luate în cazul confirmării creării de condiții artificiale	<p>I. În etapa de verificare a Cererii de Finanțare Recalcularea de către expertul evaluator a punctajului fără punctele aferente criteriului pentru care au fost depistate condiții artificiale.</p> <p>II. În etapa de verificarea cererilor de plată Recalcularea punctajului la verificarea în raportul de selecție aferent, dacă proiectul ar fi fost selectat spre finanțare cu punctajul refăcut.</p> <p>În situația în care proiectul nu ar fi fost selectat spre finanțare cu punctajul respectiv, se va proceda la declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă, rezilierea Contractului de Finanțare încheiat cu AFIR, constituirea unui debit(dacă este cazul) pentru recuperarea eventualelor tranșe de plată anterioare.</p>

* **se consideră preluarea semnificativă a producției** : situația în care solicitantul/beneficiarul desface/prevede desfacerea producției realizată/prevăzută în proporție **de peste 75% din Cifra de Afaceri** către un singur alt agent economic;

** **proprietar intermediar de scurtă durată/cedare după perioadă scurtă de timp** - Cedentul nu are nicio cerere de plată solicitată și încasată de la APIA.

Important

În etapa de verificare a Cererii de Finanțare, decizia privind constatarea creării unei condiții artificiale, se ia după parcurgerea următorilor pași:

- Sintetizarea elementelor identificate și comunicarea acestora solicitantului prin intermediul unei notificări, prin care se solicită totodată exprimarea unui punct de vedere într-un termen procedural;
- Analizarea punctului de vedere exprimat de beneficiar (dacă acesta îl transmite în termenul procedural comunicat)
- Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă din cauza identificării unor condiții artificiale create de solicitant, prezentându-se **în mod fundamentat** la rubrica observații **în fișa de verificare E1.2LG**, modul în care a fost **încălcat prin crearea respectivei condiții artificiale cel puțin un obiectiv general sau specific** aferent legislației agricole sectoriale precizat în reglementările comunitare aplicabile și/sau în fișele tehnice ale măsurilor/submăsurilor.

În etapa de verificarea solicitărilor de plată, decizia privind constatarea creării unei condiții artificiale, se ia doar după parcurgerea pașilor procedurali aferenți constatării unei nereguli, astfel :

- Întocmirea formularului IRD 0.1 - Suspiciune de neregulă/suspiciune de fraudă;
- Întocmirea Proiectului Procesului Verbal de Constatare a neregulilor și transmiterea acestuia către beneficiar pentru exprimarea unui punct de vedere;
- Primirea și analiza punctului de vedere exprimat de beneficiar (dacă acesta îl transmite în termenul procedural comunicat);
- Întocmirea Procesului Verbal de Constatare a neregulilor **în concluziile caruia se va enunța în mod fundamentat** modul în care a fost **încălcat, prin crearea respectivei condiții artificiale, cel puțin un obiectiv general sau specific** aferent legislației agricole sectoriale precizat în reglementările naționale și/sau europene aplicabile și/sau în fișele tehnice ale măsurilor/submăsurilor.

IV. TERMENI ȘI DEFINIȚII

- **Beneficiar real** – acea entitate (persoană fizică, persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice/întreprinzător - II/IF sau persoană juridică) pentru care se prezintă dovezi suficiente că are un beneficiu final, direct sau indirect, în urma obținerii finanțării nerambursabile de către beneficiarul formal (respectiv solicitantul/beneficiarul de fonduri)

- **Beneficiar formal** - cea entitate economică (persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice/întreprinzător (II/IF) sau persoană juridică) pentru care se prezintă dovezi suficiente si obiective că a depus o Cerere de Finanțare nerambursabilă cu scopul (ascuns) de a obtine fonduri nerambursabile si de a deservi astfel interesele beneficiarului real

- **Indicator** - cea situație reală ce rezultă din elementele prezentate în cadrul cererii de finanțare precum și din elementele rezultate în urma aplicării prevederilor procedurale oficiale în vigoare la data efectuării verificării. Indicatorii pot fi analizați și constatați atât la faza de depunere a cererii de finanțare, incheierii contractului de finanțare, cât și pe perioada de derulare a proiectului până la sfârșitul perioadei de monitorizare.

- **Crearea de condiții artificiale** este cea acțiune sau inacțiune deliberată a solicitantului/beneficiarului de fonduri nerambursabile și/sau unui/unor terțe persoane fizice sau juridice care are ca rezultat o modificare forțată a unei situații existente la un moment dat, pentru a beneficia de plăți prin intermediul sub-măsurii din PNDR, urmărind să obțină un avantaj necuvenit, prin acest fapt identificandu-se o situatie in care a fost incalcat **cel puțin un obiectiv general sau specific** aferent legislației agricole sectoriale precizat în reglementările naționale si/sau europene aplicabile și/sau în fișele tehnice ale măsurilor/submăsurilor, astfel că finalitatea urmărită prin sub-măsură (acela de dezvoltare a exploatației vizate pentru sprijin),nu poate fi atinsă.

- **„Același tip de activitate”** reprezintă cea situație în care două sau mai multe entități economice desfășoară activități autorizate identificate prin aceeași clasă CAEN (nivel 4 cifre) și realizează produse/servicii/lucrari similare.

- **Cedare voluntară** reprezintă cea acțiune prin care o entitate economică (persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice/întreprinzător (II/IF) sau persoană juridică) înstrăinează prin orice metodă (vanzare, donatie, etc) elemente aferente mijloacelor fixe ale respectivei entitati economice.